

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPEENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

Informativni letak – Zdravstvena kriza uzrokovana bolešću COVID-19

ožujak 2022.

Informacije sadržane u ovom informativnom letku nisu obvezujuće za Sud niti su potpune.

Zdravstvena kriza uzrokovana bolešću COVID-19

U zahtjevima podnesenima Europskom sudu za ljudska prava koji se odnose na zdravstvenu krizu uzrokovanu bolešću COVID-19 otvaraju se pitanja na temelju brojnih odredbi [Europske konvencije o konvencije o Europske konvencije o ljudskim pravima](#), posebno u pogledu prava na život, zabrane mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, prava na slobodu i sigurnost, prava na pošteno suđenje, prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života, slobode vjeroispovijedi, slobode izražavanja, slobode okupljanja, zaštite vlasništva i slobode kretanja.

Status žrtve i kriteriji dopuštenosti

Le Mailloux protiv Francuske

5. studenoga 2020. (odluka – zahtjev je nedopušten)

Ovaj se predmet odnosio na prigovore podnositelja zahtjeva na način na koji je Francuska postupala u zdravstvenoj krizi uzrokovanoj bolešću COVID-19. Pozivajući se na članak 2. (pravo na život), članak 3. (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja), članak 8. (pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života) i članak 10. (pravo na slobodu izražavanja) Europske konvencije o ljudskim pravima, podnositelj je prigovorio da država nije ispunila svoje pozitivne obveze zaštite života i tjelesnog integriteta osoba pod njezinom nadležnošću. Posebno je prigovorio zbog ograničenja pristupa dijagnostičkim testovima, preventivnim mjerama i određenim vrstama liječenja te zbog miješanja u privatne živote pojedinaca koji su sami umirali od virusa.

Sud je prije svega podsjetio na to da, iako pravo na zdravlje nije kao takvo jedno od prava zaštićenih Europskom konvencijom o ljudskim pravima i njezinim protokolima, države imaju pozitivnu obvezu poduzeti odgovarajuće korake kako bi zaštitile živote osoba pod njihovom nadležnošću i njihovu tjelesni integritet, uključujući područje javnog zdravstva. U ovom je predmetu, međutim, Sud smatrao da ne mora utvrditi je li država propustila ispuniti te pozitivne obveze jer je zahtjev bio **nedopušten**. Sud je primijetio da je podnositelj prigovarao zbog mjera koje je Francuska provela kako bi suzbila širenje bolesti COVID-19 među cjelokupnim stanovništvom Francuske, no pritom nije pokazao kako su one na njega osobno utjecale. Ponovio je da ne prihvaća tužbu *actio popularis*, što znači da podnositelji ne mogu prigovarati zbog odredbe iz domaćeg prava, domaće prakse ili javnih akata samo zato što su naizgled protivni Europskoj konvenciji. Da bi pojedinac mogao tvrditi da je žrtva povrede Konvencije u smislu članka 34. (pojedinačni zahtjevi), on mora moći pokazati da je mjera zbog koje prigovara „izravno utjecala” na njega, odnosno mora predočiti razumne i uvjerljive dokaze o vjerojatnosti da će doći do povrede koja utječe na njega osobno. Međutim, u ovom je predmetu Sud utvrdio da je podnositelj prigovorio *in abstracto* zbog mjera koje je francuska Vlada provela kako bi suzbila širenje bolesti COVID-19. Osim činjenice da je te prigovore iznio tek kad se umiješao u prilog zahtjevu za hitnu pravnu zaštitu podnesenom sudu *Conseil d'Etat*, nije dostavio nikakve informacije o vlastitom stanju te nije objasnio kako su navodni nedostaci u postupanju nacionalnih vlasti mogli utjecati na njegovo zdravlje i privatni život. Sud je nadalje smatrao da podnositelj zahtjeva, ako mu ikad bude uskraćena pomoć ili skrb u kontekstu

Informativni letak – Zdravstvena kriza uzrokovana bolešću COVID-19

općih zdravstvenih mjera zbog kojih je prigovorio, može pred domaćim sudovima osporiti usklađenost takvog uskraćivanja s Konvencijom. U tim okolnostima Sud je utvrdio da je zahtjev predstavljao *actio popularis* i da se podnositelja zahtjeva ne može smatrati žrtvom, u smislu članka 34. Konvencije, navodnih povreda.

Zambrano protiv Francuske

7. listopada 2021. (odluka o dopuštenosti)

Ovaj se predmet odnosio na sveučilišnog profesora koji je prigovorio zbog „zdravstvene propusnice“ uvedene u Francuskoj 2021. i koji je osnovao prosvjedni pokret protiv nje. Na svojoj je internetskoj stranici predložio da posjetitelji dopune unaprijed popunjen obrazac kako bi povećali broj zahtjeva podnesenih Sudu i na taj način podnijeli svojevrstni kolektivni zahtjev, pri čemu je posve nedvosmisleno istaknuo da mu je cilj bio izazvati „zagušenje, prekomjerno radno opterećenje i zaostatke“ u radu Suda, kako bi „paralizirao njegov rad“ ili čak „probio ulaz u Sud kako bi upropastio cijeli sustav“. Podnositelj je prigovorio zbog zakona br. 2021-689¹ i 2021-1040² koji su, prema njegovu mišljenju, u biti bili namijenjeni prisiljavanju pojedinaca da pristanu na cijepljenje. Ujedno je tvrdio da su ti zakoni, zbog stvaranja i nametanja sustava zdravstvene propusnice, predstavljali diskriminatorno miješanje u pravo na poštovanje privatnog života.

Sud je proglasio zahtjev **nedopuštenim** iz nekoliko razloga, posebice zbog toga što podnositelj nije iscrpio domaća pravna sredstva i zbog toga što je njegov zahtjev predstavljao zlouporabu prava na podnošenje pojedinačnog zahtjeva u smislu članka 35. stavaka 1. i 3. (kriteriji dopuštenosti) Konvencije. Sud je konkretno istaknuo da podnositelj zahtjeva nije pred upravnim sudovima otvorio pitanje je li zakon od 5. kolovoza 2021. bio u skladu s odredbama Konvencije na koje se pozvao pred Sudom. Istaknuo je da podnositelj koji je podnio zahtjev sudu *Conseil d'Etat* za sudske preispitivanje uredbi o provedbi zakona ili odluke kojom se odbija ukinuti takvu uredbu može iznimno tvrditi da je zakon nespojiv s Konvencijom kao prilog svojim tvrdnjama da taj zakon treba ukinuti. Sud je ujedno smatrao da je podnositeljev pristup bio očigledno protivan svrsi prava na podnošenje pojedinačnog zahtjeva. Utvrdio je da je njegov pristup bio namjerno usmjeren na narušavanje sustava Konvencije i funkcioniranja Suda, kao dio onoga što je podnositelj nazvao „pravnom strategijom“, a zapravo je bio protivan duhu Konvencije i ciljevima koje se njome nastoji ostvariti. Sud je nadalje istaknuo da gotovo 18 000 standardiziranih zahtjeva, koji su podneseni kao rezultat podnositeljeva pristupa, nije ispunjavalo sve uvjete utvrđene u Pravilu 47. stavku 1. (sadržaj pojedinačnog zahtjeva) Poslovnika Suda, unatoč roku koji je dan njihovom zastupniku za ispunjenje relevantnih zahtjeva. Sud ih stoga nije mogao ispitati.

Pravo na život i zabrana mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja

Feilazoo protiv Malte

11. ožujka 2021. (presuda Vijeća)

Ovaj se predmet odnosio, među ostalim, na uvjete zadržavanja migranta nigerijskog državljanina, uključujući vrijeme koje je proveo u *de facto* izolaciji i naknadno razdoblje tijekom kojeg je podnositelj smješten s novopridošlim osobama u karantenu zbog bolesti COVID-19.

¹. Zakonom br. 2021-689 od 31. svibnja 2021. uveden je prijelazni režim za izlazak iz izvanrednog javnozdravstvenog stanja; on je bio snazi do 30. rujna 2021., a njime su premijeru dane ovlasti da, među ostalim, ograniči putovanje i upotrebu javnog prijevoza (primjerice, uvođenjem obveze nošenja maski za lice) ili naloži provedbu zaštitnih mjera u trgovinama. Njime je ujedno uvedena i „zdravstvena propusnica“ koja je vrijedila do 30. rujna 2021., a primjenjivala se na međunarodne putnike koji putuju u Francusku ili iz nje i na mjesta na kojima se okuplja velik broj ljudi (kina, kazališta, muzeji itd.) ili na sajmove i slična događanja.

² Zakonom br. 2021-1040 od 5. kolovoza 2021. produljen je režim za izlazak iz izvanrednog javnozdravstvenog stanja do 15. studenoga 2021., a upotreba zdravstvene propusnice proširena je i na druga područja svakodnevnog života barem do 15. studenoga 2021.

Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 3.** (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) Konvencije zbog neodgovarajućih uvjeta u kojima je zadržan podnositelj. Konkretno, Sud je bio zabrinut zbog tvrdnje podnositelja, koju malteška Vlada nije pobijala, da je nakon razdoblja izolacije podnositelj zahtjeva premješten u druge stambene prostorije u kojima su novopridošle osobe (tražitelji azila) bile smještene u karantenu zbog bolesti COVID-19. Nije bilo nikakvih naznaka da je podnositelju bila potrebna takva karantena, osobito nakon razdoblja izolacije koja je, štoviše, trajala gotovo sedam tjedana. Stoga se mjera smještanja podnositelja na nekoliko tjedana s drugim osobama koje su mogle predstavljati rizik za njegovo zdravlje, bez ikakvog relevantnog razmatranja u tom smislu, nije mogla smatrati mjerom koja udovoljava osnovnim sanitarnim zahtjevima.

Unsal i Timtik protiv Turske

8. lipnja 2021. (odluka o dopuštenosti)

Ovaj se predmet odnosio na spojivost uvjeta lišenja slobode sa zdravstvenim stanjem osobe lišene slobode s obzirom na štrajk glađu za vrijeme pandemije bolesti COVID-19 i na način na koji su vlasti upravljale tom situacijom.

Sud je zahtjev proglasio **nedopuštenim** kao očigledno neosnovan. Nakon što je proveo sveobuhvatnu ocjenu relevantnih činjenica na temelju dokaza izvedenih pred njim, zaključio je da se nije radilo o situaciji u kojoj su nužna zdravstvena skrb ili liječenje osoba lišenih slobode zahtijevali provedbu drugih mjera osim onih koje su bile provedene.

Fenech protiv Malte (br. 19090/20) (vidi i odjeljak „Pravo na slobodu i sigurnost“) 1. ožujka 2022.³

Podnositelj zahtjeva u ovom predmetu bio je poduzetnik koji je u studenome 2019. uhićen zbog sumnje da je sudjelovao u ubojstvu malteške novinarkе Daphne Caruana Galizia u listopadu 2017. i koji je od tada lišen slobode. Predmet se odnosio na uvjete lišenja slobode u kaznionici Corradino i pitanje jesu li malteške vlasti poduzele odgovarajuće mjere kako bi ga zaštitile od zaraze bolešću COVID-19 za vrijeme boravka u zatvoru, posebice zbog toga što je imao samo jedan bubreg.

Sud je presudio da **nije došlo do povrede članka 3.** (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) Konvencije u vezi s lišenjem podnositelja zahtjeva slobode dok je bio odvojen od drugih osoba. Konkretno je utvrdio da razdoblje tijekom kojeg je podnositelj bio odvojen od drugih osoba zbog toga što je bio pozitivan na kokain nije trajalo dulje od 35 dana; podnositelj nije pretrpio nikakve štetne psihološke ili fizičke posljedice odvajanja, a nametnuta ograničenja nisu dovela do potpune osjetilne izolacije. Sud je također presudio da **nije došlo do povrede članka 3.** Konvencije u vezi s uvjetima lišenja slobode u kasnijem razdoblju boravka u spavaonici. Istaknuo je da spavaonica nije bila prenapučena, a što se tiče ostalih ograničenja zbog kojih je podnositelj prigovorio, Sud je smatrao da su ona određena u vrlo specifičnom kontekstu, odnosno za vrijeme izvanrednog javnozdravstvenog stanja i da su određena iz važnih zdravstvenih razloga. Nadalje, ona su određena ne samo u odnosu na podnositelja zahtjeva nego i u odnosu na cjelokupno društvo. S obzirom na izniman i nepredviđeni kontekst povezan s pandemijom bolesti COVID-19, ne može se smatrati da su mu te mjere, koje su bile razmjerne i vremenski ograničene, prouzročile veću bol ili patnju od one koja je bila neizbježna tijekom lišenja slobode u vrijeme pandemije. Naposljetku, Sud je presudio da **nije došlo do povrede članka 3.** Konvencije u vezi s obvezom države da zaštiti njegovo zdravlje i dobrobit. U tom je pogledu smatrao da su vlasti provele relevantne mjere i s pažnjom prilagođavale svoje protokole razvoju situacije. Iako je potrebno osigurati mogućnost odvajanja najrizičnijih zatvorenika od ostatka zatvorske populacije, podnositelj zahtjeva nije dokazao da spada u tu kategoriju najranjivijih osoba. Činjenica da je dijelio spavaonicu te zdravstvene, sanitarne, blagovaonske i druge prostorije s drugim osobama lišenima slobode koje nisu bile zaražene bolešću COVID-19 nije sama po sebi otvarala pitanje na temelju članka 3. Konvencije.

³ Ova će presuda postati konačna pod okolnostima utvrđenima u članku 44. stavku 2. (konačne presude) [Europske konvencije o ljudskim pravima](#).

Neriješeni zahtjevi

[Hafeez protiv Ujedinjene Kraljevine \(br. 14198/20\)](#)

Vlada Ujedinjenog Kraljevstva obaviještena je o zahtjevu 24. ožujka 2020.

Ovaj se zahtjev odnosi na rizik od izricanja doživotne kazne zatvora bez mogućnosti uvjetnog otpusta i neodgovarajuće uvjete lišenja slobode zbog pandemije bolesti COVID-19 u slučaju izručenja šezdesetogodišnjaka s brojnim zdravstvenim problemima, uključujući dijabetes i astmu, u SAD.

Sud je obavijestio Vladu Ujedinjenog Kraljevstva o zahtjevu te je strankama postavio pitanja na temelju članka 3. (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja) Konvencije.

[Maratsis i drugi protiv Grčke \(br. 30335/20\) te Vasilakis i drugi protiv Grčke \(br. 30379/20\)](#)

Vlada Grčke obaviještena je o zahtjevima 25. veljače 2021.

Ovaj se predmet prije svega odnosi na uvjete lišenja slobode HIV-pozitivnih zatvorenika i u njemu se posebno otvara pitanje jesu li vlasti poduzele odgovarajuće korake kako bi zaštitile zdravlje podnositelja zahtjeva, kao osoba zaraženih HIV-om, u kontekstu zdravstvene krize uzrokovane bolešću COVID-19.

Sud je obavijestio grčku Vladu o zahtjevima te je strankama postavio pitanja na temelju članaka 3. (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja), 5. (pravo na slobodu i sigurnost) i 13. (pravo na djelotvoran pravni lijek) Konvencije.

[Vlamiš i drugi protiv Grčke \(br. 29655/20\) i četiri druga zahtjeva \(br. 29689/20, 30240/20, 30418/20 i 30574/20\)](#)

Vlada Grčke obaviještena je o zahtjevima 16. travnja 2021.

Ovi se predmeti odnose na uvjete lišenja slobode podnositelja zahtjeva u Zatvoru u Korydallosu (Grčka). Podnositelji posebno prigovaraju zbog nedostatka zaštitnih mjera protiv širenja bolesti COVID-19.

Sud je obavijestio grčku Vladu o zahtjevima te je strankama postavio pitanja na temelju članaka 3. (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja), 5. (pravo na slobodu i sigurnost) i 13. (pravo na djelotvoran pravni lijek) Konvencije.

[Rus protiv Rumunjske \(br. 2621/21\)](#)

Vlada Rumunjske obaviještena je o zahtjevu 11. lipnja 2021.

Podnositelj prigovara zbog toga što je zaražen bolešću COVID-19 za vrijeme boravka u zatvoru. Smatra da su uzrok toga uvjeti njegova lišenja slobode, posebno prenapučenost.

Sud je obavijestio rumunjsku Vladu o zahtjevu te je strankama postavio pitanja na temelju članaka 3. (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) i 35. (kriteriji dopuštenosti) Konvencije.

[Riela protiv Italije \(br. 17378/20\)](#)

Vlada Italije obaviještena je o zahtjevu 5. svibnja 2021.

Ovaj se predmet odnosi na navodnu nespojivost zdravstvenog stanja podnositelja zahtjeva s njegovim trajnim lišenjem slobode. Podnositelj prigovara zbog nepostojanja odgovarajućeg liječenja njegovih brojnih bolesti i zbog toga što ga vlasti navodno nisu zaštitile od rizika zaraze bolešću COVID-19.

Sud je obavijestio talijansku Vladu o zahtjevu te je strankama postavio pitanja na temelju članaka 2. (pravo na život), 3. (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) i 35. (kriteriji dopuštenosti) Konvencije.

[Faia protiv Italije \(br. 17378/20\)](#)

Vlada Italije obaviještena je o zahtjevu 5. svibnja 2021.

Ovaj se predmet odnosi na navodnu nespojivost zdravstvenog stanja i teškog invaliditeta podnositelja zahtjeva s lišenjem slobode u kaznenoj ustanovi. Podnositelj ujedno prigovara da mjere koje su vlasti provele kako bi ga zaštitile od rizika zaraze bolešću COVID-19 nisu bile odgovarajuće.

Sud je obavijestio talijansku Vladu o zahtjevu te je strankama postavio pitanja na temelju članaka 3. (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) i 35. (kriteriji dopuštenosti)

Konvencije.

Krstić protiv Srbije (br. 35246/21) i šest drugih zahtjeva

Vlada Srbije obaviještena je o zahtjevima 16. prosinca 2021.

Ovaj se predmet odnosi na postupak izručenja iz Srbije u SAD (Teksas) koji je u tijeku u odnosu na devet podnositelja zahtjeva. Podnositelji zahtjeva, među ostalim, tvrde da bi u slučaju izručenja bili izloženi nečovječnom ili ponižavajućem postupanju zbog izlaganja teškim uvjetima lišenja slobode, posebno uzimajući u obzir broj osoba zaraženih bolešću COVID-19 u Teksasu i među zatvorenicima.

Sud je obavijestio srpsku Vladu o zahtjevima te je strankama postavio pitanja posebno na temelju članka 3. (zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja) Konvencije.

Pravo na slobodu i sigurnost

Fenech protiv Malte (vidi odjeljak „Pravo na život i zabrana nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja“)

23. ožujka 2021. (djelomična odluka o dopuštenosti)

U studenome 2019. podnositelj je uhićen i određen mu je istražni zatvor zbog sumnje da je sudjelovao u ubojstvu. Zbog širenja bolesti COVID-19 donesene su nacionalne mjere koje su dovele do obustave kaznenog postupka i koje su trebale ostati na snazi dok ih ne ukine nadležno tijelo. Domaći sudovi i dalje su imali diskrecijsku ovlast ispitati hitne predmete ili povezana pitanja. Postupak se nastavio tri mjeseca kasnije. Podnositelj zahtjeva neuspješno je podnio nekoliko zahtjeva za određivanje jamčevine.

Sud je podnositeljev prigovor na temelju članka 5. (pravo na slobodu i sigurnost) Konvencije proglasio **nedopuštenim** kao očigledno neosnovan. Kad je riječ o pitanju jesu li vlasti postupale s dužnom revnošću, Sud je istaknuo da podnositelj nije ukazao ni na kakve nedostatke, kašnjenja ili propuste u postupanju vlasti, osim na razdoblje tijekom kojeg je postupak bio obustavljen zbog hitnih mjera. Do te privremene obustave došlo je zbog iznimnih okolnosti globalne pandemije koje su prema mišljenju Ustavnog suda opravdavale takve zakonite mjere donesene u interesu javnog zdravlja, kao i u interesu podnositelja zahtjeva. Prema tome, ne može se reći da obveza dužne revnosti nije ispunjena.

Terhes protiv Rumunjske

20. svibnja 2021. (odluka o dopuštenosti)

Podnositelj zahtjeva, koji je izabran za člana Europskog parlamenta 2019., u vrijeme predmetnih događaja boravio je u Rumunjskoj. Predmet se odnosio na ograničenje kretanja (engl. *lockdown*) koje je rumunjska Vlada naložila u razdoblju od 24. ožujka do 14. svibnja 2020. kako bi se suzbilo širenje pandemije bolesti COVID-19 i koje je obuhvaćalo ograničenja napuštanja doma. Podnositelj je tvrdio da je ograničenje kretanja nametnuto u Rumunjskoj, koje je morao poštovati, predstavljalo lišenje slobode.

Sud je proglasio zahtjev **nedopuštenim**, utvrdivši da nije bio spojiv s odredbama Konvencije. Posebno je smatrao da se mjere zbog kojih je podnositelj prigovorio nisu mogle izjednačiti s kućnim pritvorom. Nadalje, sloboda kretanja podnositelja zahtjeva nije bila ograničena u tolikoj mjeri da bi se moglo smatrati da je opće ograničenje kretanja koje su vlasti naložile predstavljalo lišenje slobode. Prema mišljenju Suda, nije se moglo reći da je podnositelj bio lišen slobode u smislu članka 5. stavka 1. (pravo na slobodu i sigurnost) Konvencije. U ovom je predmetu Sud pridao važnost i činjenici da podnositelj nije objasnio konkretni učinak mjere zbog koje prigovara na njegov osobni život. Nije tvrdio da je za cijelo vrijeme trajanja izvanrednog stanja bio zatvoren u kući. Općenito, Sud je istaknuo da podnositelj nije dostavio nikakve konkretne informacije kojima bi opisao njegovo stvarno iskustvo za vrijeme ograničenja kretanja.

Bah protiv Nizozemske

22. lipnja 2021. (odluka o dopuštenosti)

Ovaj se predmet odnosio na nemogućnost podnositelja zahtjeva, državljanina Gvineje, da ga se sasluša u postupku po žalbi protiv zadržavanja povezanog s imigracijom, osobno, putem telefona ili videopoziva, zbog infrastrukturnih problema na početku pandemije

bolesti COVID-19.

Sud je proglasio njihov zahtjev **nedopuštenim** kao očigledno neosnovan, utvrdivši da je podnositelj imao pravo pokrenuti postupak u smislu članka 5. stavka 4. (pravo na brzu odluku o zakonitosti lišenja slobode) Konvencije i da je taj postupak u okolnostima ovog predmeta bio u skladu sa zahtjevima te odredbe. Sud je posebno istaknuo da, s obzirom na teške i nepredviđene praktične probleme s kojima se država suočavala tijekom prvih tjedana pandemije bolesti COVID-19, činjenicu da je podnositelju zahtjeva osiguran kontradiktorni postupak za vrijeme kojeg je zastupan po odvjetniku i saslušan kroz njega, koji je telefonski prisustvovao ročištu i s kojim je podnositelj bio u redovitom kontaktu te s obzirom na važnost podnositeljevih drugih primjenjivih temeljnih prava i općeg interesa javnog zdravlja, ispitivanje naloga o zadržavanju, a da pritom nije osigurano prisustvo podnositelja na ročištu bilo osobno ili videopozivom nije bilo nespojivo s člankom 5. stavkom 4.

Neriješeni zahtjevi

[Khokhlov protiv Cipra \(br. 53114/20\)](#)

Vlada Cipra obaviještena je o zahtjevu 10. veljače 2021.

Ovaj se predmet odnosi na kontinuirano lišenje podnositelja zahtjeva slobode od listopada 2018. radi izručenja Rusiji u svrhu suđenja. U listopadu 2020. podnositelj je obaviješten da su zbog restriktivnih mjera uvedenih zbog bolesti COVID-19 u Cipru i Rusiji te dvije države odlučile obustaviti njegovo izručenje. Podnositelj zahtjeva konkretno prigovara da je nezakonito i proizvoljno lišen slobode zbog toga što su domaće vlasti neopravdano odgađale njegovo izručenje. [Sud je obavijestio ciparsku Vladu o zahtjevu te je strankama postavio pitanja na temelju članka 5. \(pravo na slobodu i sigurnost\) Konvencije.](#)

[Ait Oufella protiv Francuske \(br. 51860/20\) i tri druga zahtjeva](#)

Vlada Francuske obaviještena je o zahtjevu 13. rujna 2021.

Ova se četiri zahtjeva odnose na istražne zatvore koji su automatski produženi bez sudske odluke u kontekstu hitnog zakonodavstva donesenog na početku pandemije bolesti COVID-19.

[Sud je obavijestio francusku Vladu o zahtjevima te je strankama postavio pitanja na temelju članaka 5. \(pravo na slobodu i sigurnost\) i 35. \(kriteriji dopuštenosti\) Konvencije.](#)

[E.B. protiv Srbije i A.A. protiv Srbije \(br. 50086/20 i 50898/20\)](#)

Vlada Srbije obaviještena je o zahtjevu 5. studenoga 2021.

Podnositelji zahtjeva, tražitelji azila smješteni u centru za azil u Srbiji u relevantno vrijeme, prigovaraju da im je nerazmjerno ograničena sloboda kretanja u kontekstu hitnog zakonodavstva donesenog na početku pandemije bolesti COVID-19.

[Sud je obavijestio srpsku Vladu o zahtjevima te je strankama postavio pitanja posebno na temelju članka 5. \(pravo na slobodu i sigurnost\) Konvencije.](#)

[Pravo na pošteno suđenje](#)

Neriješeni zahtjevi

[Udruženje pravoslavne crkvene poslušnosti protiv Grčke \(br. 52104/20\)](#)

Vlada Grčke obaviještena je o zahtjevu 25. veljače 2021. Vidi odjeljak „Sloboda vjeroispovijesti“.

[Avagyan protiv Rusije \(br. 36911/20\)](#)

Vlada Rusije obaviještena je o zahtjevu 4. studenoga 2020. Vidi odjeljak „Sloboda izražavanja“.

[Dumea protiv Rumunjske \(br. 6457/21\)](#)

Vlada Rumunjske obaviještena je o zahtjevu 24. studenoga 2021.

Podnositelj zahtjeva prigovara zbog nedostatka javnog pristupa sudnici u kontekstu kaznenog postupka, zbog mjera koje su nacionalne vlasti poduzele kako bi suzbile pandemiju bolesti COVID-19.

[Sud je obavijestio rumunjsku Vladu o zahtjevu te je strankama postavio pitanja na temelju](#)

članka 6. stavka 1. (pravo na pošteno suđenje) Konvencije.

Pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života

D.C. protiv Italije (br. 17289/20)

15. listopada 2020. (odluka – brisanje)

Podnositelj zahtjeva prigovorio je da talijanske vlasti nisu poduzele privremene i hitne mjere kako bi osigurale održavanje obiteljske veze s njegovom petogodišnjom kćeri za vrijeme lišenja slobode. U rujnu 2020. podnositelj je obavijestio Tajništvo Suda da više ne ustraje na zahtjevu jer je talijanska Vlada predvidjela održavanje prvog ročišta u lipnju 2020. u svrhu poduzimanja hitnih privremenih mjera u interesu djeteta.

Uzimajući u obzir dostupne informacije i nepostojanje posebnih okolnosti koje bi utjecale na poštovanje prava zajamčenih Konvencijom i njezinim protokolima, Sud je smatrao da više nema opravdanja za nastavak ispitivanja zahtjeva te ga je odlučio **izbrisati** s liste predmeta.

Neriješeni zahtjevi

Thevenon protiv Francuske (br. 46061/21)

Vlada Francuske obaviještena je o zahtjevu 7. listopada 2021.

Ovaj se predmet odnosi na obvezno cijepljenje protiv bolesti COVID-19 za određena zanimanja, u ovom slučaju za vatrogasnu službu, na temelju Zakona od 5. kolovoza 2021. o upravljanju zdravstvenom krizom⁴. Podnositelj prigovara da podliježe obveznom cijepljenju na temelju zanimanja i da je njegovo odbijanje cijepljenja protiv bolesti COVID-19 dovelo do obustave njegove profesionalne djelatnosti i potpunog prekida isplate njegove plaće od 15. rujna 2021.

Sud je obavijestio francusku Vladu o zahtjevu te je strankama postavio pitanja na temelju članka 35. (kriteriji dopuštenosti), 8. (pravo na poštovanje privatnog života) i 14. (zabrana diskriminacije) Konvencije i na temelju članka 1. (zaštita vlasništva) Protokola br. 1 uz Konvenciju.

Guhn protiv Poljske (br. 45519/20) i Michalski protiv Poljske (br. 34180/20)

Vlada Poljske obaviještena je o zahtjevima 17. studenoga 2021.

Podnositelji zahtjeva, zatvorenici, prigovaraju zbog uvođenja restriktivnih mjera povezanih s bolešću COVID-19 u zatvorima, a posebno tvrde da je dugoročna zabrana obiteljskih posjeta u zatvoru dovela do povrede njihova prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života.

Sud je obavijestio poljsku Vladu o zahtjevima te je strankama postavio pitanja na temelju članka 8. (pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života) Konvencije.

Sloboda mišljenja, savjesti i vjeroispovijesti

Neriješeni zahtjevi

Spinu protiv Rumunjske (br. 29443/20)

Vlada Rumunjske obaviještena je o zahtjevu 1. listopada 2020.

Ovaj se predmet odnosi na odbijanje rumunjskih vlasti da dopuste podnositelju zahtjeva, zatvoreniku i članu Crkve adventista sedmog dana da pohodi crkvu u Bukureštu radi održavanja služenja za šabat. Prvostupanjski sud odbacio je njegov zahtjev uz obrazloženje da se zbog epidemije bolesti COVID-19 izvan zatvora mogu provoditi samo apsolutno nužne aktivnosti i da je moralna i vjerska pomoć zatvorenicima prekinuta. Sud je obavijestio rumunjsku Vladu o zahtjevu te je strankama postavio pitanja na temelju članka 9. (sloboda vjeroispovijesti) Konvencije.

⁴. Vidi bilješku 2.

Udruženje pravoslavne crkvene poslušnosti protiv Grčke (br. 52104/20)

Vlada Grčke obaviještena je o zahtjevu 25. veljače 2021.

Ovaj se predmet odnosi na zabranu kolektivnog bogoslužja u kontekstu bolesti COVID-19. Sud je obavijestio grčku Vladu o zahtjevu te je strankama postavio pitanja na temelju članka 6. (pravo na pošteno suđenje) i 9. (sloboda vjeroispovijesti) Konvencije.

Magdić protiv Hrvatske (br. 17578/20)

Vlada Hrvatske obaviještena je o zahtjevu 31. svibnja 2021.

Ovaj se predmet odnosi na mjere koje su hrvatske vlasti donijele u kontekstu sprječavanja širenja bolesti COVID-19. Podnositelj zahtjeva tvrdi da su predmetne mjere dovele do povrede njegove slobode vjeroispovijesti, slobode okupljanja i slobode kretanja.

Sud je obavijestio hrvatsku Vladu o zahtjevu te je strankama postavio pitanja na temelju članka 9. (sloboda vjeroispovijesti) i 11. (sloboda okupljanja i udruživanja) Konvencije i na temelju članka 2. (sloboda kretanja) Protokola br. 4 uz Konvenciju.

Sloboda izražavanja, okupljanja i udruživanja

Communaute genevoise d'action syndicale (CGAS) protiv Švicarske

15. ožujka 2022.⁵

Udruga podnositeljica zahtjeva, čiji je utvrđeni cilj obrana interesa radnika i svojih organizacija članica, posebno u području sindikalnih i demokratskih sloboda, prigovorila je da je lišena prava na organiziranje i sudjelovanje u javnim događanjima nakon što je Vlada donijela mjere za suzbijanje bolesti COVID-19.

Sud je presudio da je došlo do **povrede članka 11.** (sloboda okupljanja i udruživanja) Konvencije, utvrdivši da je tužena država postupila izvan okvira svoje slobode procjene u ovom predmetu i da miješanje kojem se prigovara nije bilo nužno u demokratskom društvu u smislu Konvencije. Iako nipošto ne zanemaruje opasnost koju COVID-19 predstavlja za društvo i javno zdravlje, Sud ipak smatra da, s obzirom na važnost slobode mirnog okupljanja u demokratskom društvu, a posebno tema i vrijednosti koje promiče udruga podnositeljica zahtjeva u okviru svojeg djelovanja, opću narav i znatno trajanje zabrane održavanja javnih događanja u okviru područja aktivnosti udruge, te s obzirom na narav i težinu mogućih kazni, miješanje u ostvarivanje prava zaštićenih člankom 11. nije bilo razmjerno ciljevima kojima se težilo. Sud je ujedno posebno primijetio da domaći sudovi nisu proveli djelotvorno preispitivanje mjera o kojima je riječ u relevantnom razdoblju.

Neriješeni zahtjevi

Avagyan protiv Rusije (br. 36911/20)

Vlada Rusije obaviještena je o zahtjevu 4. studenoga 2020.

U svibnju 2020. podnositeljica zahtjeva objavila je komentar na Instagramu u kojem je tvrdila, među ostalim, da u krasnodarskom kraju u Rusiji nije bilo stvarnih slučajeva oboljenja od bolesti COVID-19. Naknadno je osuđena zbog širenja netočnih informacija putem interneta te joj je izrečena novčana kazna u iznosu 30.000,00 ruskih rublja (približno 390,00 eura), a njezina žalba na tu odluku bila je neuspješna.

Sud je obavijestio rusku Vladu o zahtjevu te je strankama postavio pitanja na temelju članka 6. stavka 1. (pravo na pošteno suđenje) i članka 10. (sloboda izražavanja) Konvencije.

Magdić protiv Hrvatske (br. 17578/20)

Vlada Hrvatske obaviještena je o zahtjevu 31. svibnja 2021.

Vidi odjeljak „Sloboda vjeroispovijesti“.

Nemytov protiv Rusije (br. 1257/21) i dva druga zahtjeva

Vlada Rusije obaviještena je o zahtjevima 22. rujna 2021.

⁵ Ova će presuda postati konačna pod okolnostima utvrđenima u članku 44. stavku 2. [Konvencije](#).

Informativni letak – Zdravstvena kriza uzrokovana bolešću COVID-19

Ovi se zahtjevi odnose na zabranu održavanja javnih događanja u Moskvi koja je uvedena kao odgovor na širenje bolesti COVID-19.

Sud je obavijestio rusku Vladu o zahtjevima te je strankama postavio pitanja posebno na temelju članaka 10. (sloboda izražavanja) i 11. (sloboda okupljanja i udruživanja) Konvencije.

Central Unitaria de Trabajadores/as protiv Španjolske (br. 49363/20)

Vlada Španjolske obaviještena je o zahtjevu 13. listopada 2021.

Ovaj se zahtjev odnosi na pravo organiziranja i sudjelovanja u mirnim prosvjedima za vrijeme pandemije bolesti COVID-19.

Sud je obavijestio španjolsku Vladu o zahtjevu te je strankama postavio pitanja na temelju članaka 10. (sloboda izražavanja) i 11. (sloboda okupljanja) Konvencije.

Jarocki protiv Poljske (br. 39750/20)

Vlada Poljske obaviještena je o zahtjevu 17. studenoga 2021.

Podnositelj je dostavio detaljne izračune rizika od zaraze bolešću COVID-19 za vrijeme okupljanja tisuća ljudi na otvorenom i tvrdi da je odbijanje vlasti da dopuste prosvjed koji je želio održati u kolovozu 2020. dovelo do povrede njegova prava na slobodu okupljanja.

Sud je obavijestio poljsku Vladu o zahtjevu te je strankama postavio pitanja na temelju članka 11. (sloboda okupljanja) Konvencije.

Zaštita vlasništva

Toromaq, s.r.o. protiv Slovačke i četiri druga zahtjeva (br. 41217/20, 41253/20, 41263/20, 41271/20 i 49716/20)

Vlada Slovačke obaviještena je o zahtjevima 5. prosinca 2020.

Podnositelji zahtjeva vlasnici su fitness centara koji su bili zatvoreni zbog mjera Zavoda za javno zdravstvo Republike Slovačke od ožujka do lipnja 2020. u kontekstu sprječavanja širenja bolesti COVID-19. Posebno prigovaraju zbog navodne materijalne štete koja im je nanesena i gubitka budućeg prihoda i klijenata.

Sud je obavijestio slovačku Vladu o zahtjevima te je strankama postavio pitanja na temelju članka 1. (zaštita vlasništva) Protokola br. 1 uz Konvenciju, zajedno s prethodnim pitanjem o iscrpljivanju domaćih pravnih sredstava.

Neriješeni zahtjevi

Thevenon protiv Francuske (br. 46061/21)

Vlada Francuske obaviještena je o zahtjevu 7. listopada 2021. Vidi odjeljak „Pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života“.

Sloboda kretanja

Neriješeni zahtjev

Magdić protiv Hrvatske (br. 17578/20)

Vlada Hrvatske obaviještena je o zahtjevu 31. svibnja 2021.

Vidi odjeljak „Sloboda vjeroispovijesti“.

Privremene mjere⁶ na temelju Pravila 39. Poslovnika Suda

U razdoblju od ožujka 2020. do siječnja 2022. Sud je obradio oko 370 zahtjeva za donošenje privremenih mjera povezanih sa zdravstvenom krizom uzrokovanom bolešću COVID-19 koje su podnijele uglavnom osobe lišene slobode u zatvoru ili zadržane u

⁶. To su mjere koje se donose u okviru postupka pred Sudom, na temelju Pravila 39. [Poslovnika Suda](#), na zahtjev stranke ili svake druge zainteresirane osobe ili na vlastitu inicijativu Suda, u interesu stranaka ili pravilnog vođenja postupka. Vidi i informativni letak [„Privremene mjere“](#).

Informativni letak – Zdravstvena kriza uzrokovana bolešću COVID-19

prihvatnim centrima i/ili centrima za zadržavanje za tražitelje azila i migrante, a zahtjevi su podneseni protiv Grčke, Italije, Turske i Francuske, ali i protiv drugih zemalja kao što su Belgija, Bugarska, Cipar, Njemačka, Malta, Rumunjska i Rusija. Zahtjevi su bili vrlo raznoliki. Iako se zahtjevi na temelju Pravila 39. Poslovnika Suda uglavnom odnose na protjerivanja ili izručenja, zahtjeve primljene od sredine ožujka 2020. podnijeli su uglavnom podnositelji koji su od Suda tražili da donese privremene mjere za njihov premještaj iz mjesta lišenja slobode ili zadržavanja i/ili da ukaže na mjere za zaštitu njihova zdravlja od rizika od zaraze bolešću COVID-19.

U velikoj većini slučajeva radilo se o pojedinačnim zahtjevima. Mnogi su od njih odbačeni. U brojnim drugim predmetima Sud je odgodio svoju odluku i zatražio informacije od dotične Vlade. U nekim predmetima Pravilo 39. primijenjeno je u skladu s uobičajenim kriterijima, u slučaju vrlo ranjivih osoba (posebno maloljetnika bez pratnje ili osoba s ozbiljnim zdravstvenim problemima te trudnica).

Sud je primio i zahtjeve za donošenje privremenih mjera u vezi s programima cijepljenja, koje su podnijeli zdravstveni radnici, zaposlenici medicinskih ustanova i vatrogasci, koji su osporavali obvezno cijepljenje. Ti su zahtjevi odbačeni jer nisu u okviru područja primjene Pravila 39⁷. U brojnim drugim zahtjevima podnositelji su osporili pravila o upotrebi COVID-19 potvrda u kojima je navedeno da će samo osobama koje posjeduju te potvrde biti dopušteno prisustvovati javnim mjestima i, u nekim slučajevima, koristiti se javnim prijevozom. I ti su zahtjevi odbačeni jer nisu u okviru područja primjene Pravila 39.

Sudu je podnesen manji broj zahtjeva za opće mjere (primjerice: za provedbu potpunog ograničenja kretanja u određenim gradovima). Ti su zahtjevi odbačeni.

Daljnja literatura

Vidi osobito:

- [Informativni letak „Zdravlje”](#)
 - [Obavijesti na temelju članka 15. \(„Derogiranje u vrijeme izvanrednog stanja”\) Europske konvencije o ljudskim pravima](#) u kontekstu pandemije bolesti COVID-19
 - [„Vijeće Europe i COVID-19”, posebna stranica o bolesti COVID-19](#)
 - Povjerenica Vijeća Europe za ljudska prava, tematski rad, [„COVID-19”](#)
 - [Parlamentarna skupština Vijeća Europe i COVID-19 | Zaštita zdravlja demokracije u vrijeme zdravstvene krize](#), posebna stranica o bolesti COVID-19
-

Kontakt za medije:

Tel.: +33 (0)3 90 21 42 08

Za ovaj prijevod, koji se objavljuje u dogovoru s Vijećem Europe i Europskim sudom

⁷ Vidi, primjerice: <https://hudoc.echr.coe.int/eng-press?i=003-7100478-9611768> priopćenje za medije od 25. kolovoza 2021. koje se odnosilo na zahtjeve za donošenje privremenih mjera koje su podnijeli članovi francuske vatrogasne službe nakon stupanja na snagu zakona o upravljanju javnozdravstvenom krizom; priopćenje za medije od 9. rujna 2021. koje se odnosilo na zahtjeve za donošenje privremenih mjera koje su podnijeli zdravstveni djelatnici u vezi s grčkim zakonom o obveznom cijepljenju zdravstvenog osoblja protiv bolesti COVID-19.

Informativni letak – Zdravstvena kriza uzrokovana bolešću COVID-19

*za ljudska prava, odgovoran je isključivo Ured zastupnika Republike Hrvatske pred
Europskim sudom za ljudska prava.*